

«دیدگاه»
حسن صادقی

فیش‌های حقوقی و اخلاق رسانه‌ای

موضوع فیش‌های حقوقی به صورت معناداری در رسانه‌های عمومی و محافل اجتماعی و حتی حوزه دولتی‌ها مطرح می‌شود. شکی نیست که دولت و خلیفه دارد با هر گونه اقدام غیرقانونی از ناحیه هر شخص حقیقی و غیرحقوقی بر خورد مناسب کند. اما حقیقت این است که اشخاصی مطابق قانون استحقاق دریافت این حقوق‌ها را دارند. زمانی که موضوع پرداخت‌های مدیرعامل بیمه مرکزی مطرح شد این موضوع بلافاصله در دستور کار دولت قرار گرفت و مدیر متخلف عزل شد. این مسئله نشان‌دهنده موضع قاطع مقامات دولتی کشور است. به‌خصوص شخص رئیس‌جمهور صراحتاً اعلام کرده با هر گونه تخلفی بر خورد می‌کند و اموال را به بیت‌المال برمی‌گرداند. در چند روز گذشته باز هم موضوع فیش‌های حقوقی در رسانه‌ها منعکس شدو افکار عمومی کشور را با ابهامات زیادی مواجه ساخت. این در حالی است که در ابتدا باید بررسی دقیقی صورت گیرد که آیا تخلفی صورت گرفته یاخیر و دوم اینکه این تخلفات احتمالی در چه بستری به وقوع پیوسته‌اند. حقیقت این است که بسیاری از گرفتاری‌های امروز ما در حوزه پرداخت‌های بی‌ضابطه و دستوری ریشه در عملکرد دولت‌های گذشته دارد و هم‌اکنون به دولت فعلی به ارث رسیده‌است. نکته عجیب این است که بسیاری دایه مهران‌تر از مادر شده‌اند و نقدهایی را مطرح می‌کنند که توام با گرایشات سیاسی خاص است. برخی از این گونه انتقادات در درجه‌اول سعی در زیر سؤال بردن عملکرد دولت با استفاده از مستمسک قرار دادن مباحث بررسی نشده و فاقد اعتبار است. در شرایطی که صحت‌وسقم این گونه جاروجنجال‌های رسانه‌ای از لحاظ خبری تأیید نشده، از برخی مجاری انتقاداتی به عملکرد دولت مطرح می‌شود که در تحلیل کلی می‌توان گفت چنین هجمه‌ای در پی ایجاد موج‌های رسانه‌ای و تحت‌الشعاع قرار دادن افکار عمومی برای سلب اعتماد از دولت و دستیابی به منافع سیاسی و جناحی گروه‌های خاص است. گزارش‌های دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کشور در مورد تخلفات متعدد و سوءتدبیر و مدیریت دران کار اجرایی کشور در سال‌های گذشته آنچنان زیاد است که سه سال پس از روی کار آمدن دولت یازدهم هنوز پرونده تخلفات مالی و اداری دولت‌های نهم و دهم منتشر می‌شودو روزی نیست که خبری از دادرسی‌های قضایی این دولت به گوش نرسد. بسیاری از این معضلات به دولت جدید منتقل شده‌و انتظار نمی‌رود به این زودی‌ها هم تمام شوند. نه‌تنه این دولت بلکه دولت‌های آینده هم ناچار به مواجهه با هن‌زبه‌های سنگین اقتصادی و اجتماعی آن هستند.

بنابر این طبیعی است در چنین شرایطی فرافکنی و فرار به جلو بسیار شایع شود و برخی افرادی که ابزار رسانه‌ای را تخریب را در اختیار دارند، با اهدافی سوء، مسائل غیرواقعی را به دولت فعلی و ار کان مختلف آن منتسب می‌کنند. متأسفانه برخی رسانه‌های خاص اصل عدالت و تقوادر این مسیر زیر پا گذاشته و با هدف تخریب دولت فعلی و دور کردن آذهان عمومی از عملکرد دولت‌های گذشته که خوداز جمله حامیان آن بودند، به‌هر مستمسکی چنگ می‌زنند. این گونه انحراف و اقلیت نه با شان رسانه‌ای سازگار است و نه با اندیشه‌های اسلامی و اهداف انشایی کشور ما انطباق دارد. بنابر این زمانی که عرصه بر چنین رسانه‌هایی تنگ می‌شود رویکردی انحرافی و شایعه‌پراکن در پیش می‌گیرند که نمونه آن برخورد با موضوع فیش حقوقی یکی از مدیران درمان تأمین اجتماعی است. این فرد پزشک جراح گوش و حلق و بینی است که اگر در بیمارستان و مطب خود کار کند ماهانه حداقل ۴۵ میلیون تومان در آمد خواهد داشت. حقوق امروز این مدیر بنا به مسئولیتی که دارد ۱۹ میلیون تومان است اما همین موضوع را دستمایه قرار داده‌اند. هیچ کس با برخورد و مقابله با پرداخت‌های نجومی و ناحق مشکلی ندارد اما در وهله اول باید چنین موضوعی ثابت شود. در حال حاضر رسانه‌هایی که خود دستیستارند دارند اخلاق رسانه‌ای و اسلامی را فراموش کرده‌اند. بازی کردن با آپروی مردم برای تطهیر کسانی که پرونده‌های قضایی آن‌ها همچنان در مجامع قضایی کشور در جریان است نه‌تنه‌تر حرف‌های نیست بلکه جایگاه و اعتبار آن رسانه را هم زیر سوال می‌برد. طبیعی است در طی طریق دولت برای ساماندهی امور، چنین حر کاتی از سوی گروه‌هایی در پیش گرفته شود اما باید گفت این حرکت در جهت منافع کشور و وحدت و همدلی ملی برای ایجاد اقتصاد رقابتی و مقاومتی نیست. در شرایطی که دولت برای خارج کردن کشور از وضعیت آشفته گذشته نیاز به آرامش و همدلی بیش از پیش دارد، چنین اقداماتی بی‌شک نه‌تنها معضلات به‌جامانده از گذشته را فاع نمی‌سازد بلکه عملاً تأثیرات سوء آن متوجه زندگی مردم می‌شود.

رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری کشور

همکاری دولت و مجلس برای حل مشکلات صندوق‌های بازنشستگی

پس از آنکه وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با حضور در میان نمایندگان مجلس دهم شرایط صندوق‌های بازنشستگی کشوری را بحرانی خواند و خواستار همکاری مجلس با دولت برای حل مشکلات این صندوق‌ها شد، رسول خضری، نماینده مردم سرشد و پیرانشهر در مجلس، نیز بر تشکیل کمیسیون مشترک میان این دو قوه تأکید کرد. این عضو کمیسیون اجتماعی مجلس باور شکسته خواندن وضعیت اکثر صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی متأثر از ضعف و سوءمدیریت در دوره‌های گذشته، گفت: «کمیسیون اجتماعی مجلس نمی‌تواند به‌طور تمام و کمال از سوی مجلس عهده‌دار حل مشکلات صندوق‌ها باشد و لازم است با تشکیل کمیسیون مشترک در دوره دهم مجلس راهکاری اساسی برای رفع بحران صندوق‌ها پیشنهاد داده شود.»

۰۴ | کتینه‌و

دیالوگ

پرسه‌ای در ایده‌ها و اندیشه‌ها

در نشست «سیاست‌های اجتماعی و فقر در سطح جامعه و خانوار» عنوان شد

توسعه فقر؛ زاییده سیاست‌های ناکارآمد اقتصادی

در ایران دهه ۸۴ تا ۹۲ با وجود افزایش قیمت جهانی نفت و افزایش درآمدهای کشور فقر در کشور متأثر از سیاست‌های اقتصادی داخلی و تحریم‌های بین المللی گسترش بیشتری یافته است

و مقایسه آن با سایر کشورها به کار بگیریم، ایران جزو کشورهای فقیر محسوب نمی‌شود. علت این است که شاخص درآمد در این همه‌ساله بر تعداد خانوارهایی که قدرت واقعی خریدشان کمتر از قدرت واقعی درآمد در مقایسه با سال ۸۴ بوده افزوده شده و روند فقر افزایش یافته است. ضمن اینکه نباید فراموش کنیم تحریم‌های بین المللی بر سرعت دادن به این کاهش قدرت خرید اثر گذار بوده است. از وجهی دیگر هرم سنی جمعیت در این دهه نشان می‌دهد که در صد خانوارهای فقیر به‌تدریج در حال افزایش بوده و این افزایش فقر تأثیر خود را بر همه گروه‌های سنی نشان می‌دهد. معیار دوم، شاخص بازتولید فقر است. به گونه‌ای که اگر هرم سنی جمعیت سال ۹۳ را بررسی کنیم می‌بینیم فرزندان افرادی که امروزه ۲۰ تا ۳۵ سال سن دارند و فقیرند، این فقر را به فرزندان خود هم انتقال داده‌اند و این احتمال وجود دارد که چنین سیکلی در آینده هم استمرار داشته باشد. نسل‌های ایرانی در این دهه نیز همین وضعیت را دارند و نسل‌های جدید در مقایسه بانسل‌های قدیمی‌تر از درآمد کمتری برخوردارند.

■ **باز تولید فقر نتیجه افزایش خانوار های فقیر**

بررسی شاخص فقر در سال‌های بعد از سال ۸۴ نشان می‌دهد که به‌وخامت‌ارزایی می‌کنندو معتقد است سیاست‌گذاری‌های دولت در این زمینه ناموفق بوده است. در ادامه بخشی از سخنرانی این پژوهشگر اقتصادی را می‌خوانید.

■ **قیمت نفت، افزایش درآمدها و تحریم‌ها، فصل مشترک سیاست‌گذاری‌ها**

دولت در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی خود در طول هشت سال به صورت یکنواخت عمل کرد و طرح‌های مختلفی را که به اجرا رساند، همه از یک ایده‌پیروی می‌کردند. در این دهه قیمت نفت به‌شدت افزایش یافت و متاثر از آن قدرت خرید و درآمدهای ارزی کشور بیشتر شد. قیمت حقیقی نفت (با کسر شدن نرخ تورم جهانی از آن) از سال ۸۴ به بعد نسبت به دو دهه قبل از آن دو برابر شد اما از آن سو نرخ رشد اقتصادی کشور به نصف میزان رشد دهه قبل رسید و تنها پرشدگی نرخ رشد افزایش یافت که به معنای بی‌ثباتی اقتصاد کشور طی دهه مذکور است. یعنی با وجود درآمدهای زیاد، تولید کمتری داشتیم. تمامی این تحولات و تغییرات در نهایت روی درآمد و رفاه خانوار اثر گذار شدند. توزیع درآمد خانوارهای شهری و روستایی در این دهه نشان می‌دهد که در مقایسه با ابتدای این دهه درآمد حقیقی مردم کاهش پیدا کرده و مردم با وجود درآمدهای نفتی سرشار کشور، قدرت خرید خود را از دست داده‌اند. میانگین درآمد هر صاحب درآمد در خانوار کاهش یافت که علت آن وضعیت بازار کار است. افراد شاغل و صاحب درآمد اما درآمدهای واقعی متناسب با کارایی و بهره‌وری نیست. همه این‌ها در نهایت باعث کاهش درآمد خانوار شد. در سال‌های ۸۴ تا ۸۷ تنها دو فاکتور سیاست‌های اقتصادی و درآمد نفت بر وضعیت اقتصادی کشور اثرات خود را می‌گذاشتند و نفت به نوعی اثر سیاست‌های اقتصادی را جبران می‌کرد. از سال‌های بعد به‌تدریج تحریم‌های بین‌المللی اضافه شدند و با توجه به اینکه درآمد نفت قادر به پاسخگویی دو مولفه دیگر نبود، تحریم‌ها بر سیاست‌گذاری‌های اقتصادی کشور اثر گذار شدند و درآمد حقیقی ایرانیان نیز کاهش یافت.

پیش‌رو

داود سو ری: معضل اقتصاد ما این است که توان خلق درآمد برای افراد را ندارد. ما سواد و سلامت و... داریم اما شغل و به‌تبع آن درآمد نداریم. این مسئله نشان می‌دهد که نظام اقتصادی ما نمی‌تواند درآمدزایی کند. در نظام اقتصادی کشور ما دولت صرفا در حوزه‌های عمومی هزینه می‌کندو تلاش دارد مسکن، آموزش و سلامتی را به مردم ارائه کند

بازی با فیش‌های حقوقی

سال هاست مطابق با مبنای پرداخت حقوق بانک‌های کشور است. هیچ تخلفی از جانب فرد صورت نگرفته و آنچه منتشر شده بازمانده حساب مالی مدیرعامل بوده و هیچ پولی برداشت و یا دریافت نشده بلکه بازمانده و گردش مالی حساب‌شخص را گرفته‌اندو تحت عنوان حقوق دریافتی منتشر کرده‌اند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی انتشار فیش‌های حقوقی را موضوعی سیاسی دانست که هدفی جز زمین زدن دولت ندارد: «این دولت با پرداخت بالا کاملاً مخالف است. حقوق پزشک فوق تخصص گوش و حلق و بینی که در بیمارستان کار می‌کند ۱۹ میلیون تومان است. سرجمع یک سال را جمع و منتشر کرده‌اند. می‌گویند شرکت پارس الکتریک در این دولت تعطیل شده و این دولت با اقتصاد مقاومتی مخالف است. از طرفی، هیئت‌امانی سازمان تأمین اجتماعی برای مدیرعامل این سازمان ۱۳ میلیون تومان حقوق تعیین کرده و ایشان نصف این مبلغ را دریافت و بقیه را به سازمان برمی‌گرداند. زیبایی‌های این دولت بیان نمی‌شود اما فیش حقوقی یک پزشک را جمع و آن را در بوق و کرنا می‌کنند.» سناریوی انتشار و فضا سازی رسانه‌ای فیش‌های حقوقی برای

یکشنبه ● ۳۰ خرداد ۱۳۹۵ ● شماره پنجاه و هشت

A T I V E H N O

که در بازار کار حضور ندارند، دارای سرپرست زن هستند. بنابر این انتظار نمی‌رود با تغییر در سیاست‌های اقتصادی کشور تغییری در ارتباط آن‌ها با بازار کار به وجود آید. عجیب‌تر اما خانوارهایی است که سرپرست شاعل دارند اما فقیر هستند. دلایل متعددی برای این موضوع می‌توان عنوان کرد اما به‌طور کلی این مسئله نشان می‌دهد که بازار کار و اقتصاد کشور ارزش کار افراد را به گونه‌ای پاسخ نداده که بتوانند از فقر رهایی یابند. در خصوص این اقبال باید انتظار داشت با تغییر در فرآیند رشد و توسعه اقتصادی، تغییری در وضعیت آن‌ها به وجود آید. ۶۰ درصد این افراد در بخش خصوصی شاعل‌اند و رابطه مزد و حقوق‌گیری با این بخش دارند و تنها ۳ درصد مزد و حقوق‌گیر بخش عمومی هستند.

■ **عدم توانایی اقتصاد در خلق درآمد**

اگر سیاست‌های دولت را در هشت سال دولت‌های نهم و دهم بررسی کنیم متوجه می‌شویم که عمده سیاست‌های اقتصادی دولت متوجه حقوق‌گیران بخش عمومی است. در حالی که عمده فقر در بخش خصوصی فعالیت می‌کنند. معضل اقتصاد ما این است که توان خلق درآمد برای افراد را ندارد. ما سواد و سلامت و... داریم اما شغل و به‌تبع آن درآمد نداریم. این مسئله نشان می‌دهد که نظام اقتصادی ما نمی‌تواند درآمدزایی کند. در اینجا پای سیاست‌های اقتصادی دولت به میان می‌آید. در نظام اقتصادی کشور ما دولت صرفاً در حوزه‌های عمومی هزینه می‌کند و تلاش دارد مسکن، آموزش و سلامتی را به مردم ارائه کند. هدفمندی یا ارائه‌نیز حوزه مسئولیت‌های دولت را گسترده‌تر کرد و وظیفه تأمین درآمد را بر دوش این نهاد گذاشت. دولت و سیاست‌گذاری‌های آن می‌توانست به‌راحتی سر نوشت قریب به ۶۰ درصد از فقرا را تعیین تکلیف کند اما همین ۶۰ درصد فقر در کشور نتیجه سیاست‌گذاری‌ها و بی‌ثباتی اقتصاد کشور طی هشت سال گذشته است. بی‌ثباتی اقتصادی و سیاست‌های نامناسب پولی و مالی به افزایش نرخ تورم انجامیده که محدودیت‌هایی در تولید و اشتغال به وجود آورده و برآیند آن در سطح درآمدها و توزیع فقر در جامعه قابل مشاهده است.

منتقدان تبدیل به یک «بازی جدید» شده‌است. بازی که حساسیت در افکار عمومی را بآزاری برای زیر سوال بردن اقدامات و سیاست‌های دولت در تحول ساختارهای به‌جامانده از دوران گذشته قرار می‌دهد و در این مسیر از سناریوی فیش‌های حقوقی نجومی استفاده می‌کند تا بهر بهر داری‌های سیاسی خاص از آن انجام گیرد. در اعتبار انداختن سیاست‌های دولت یازدهم شاید در کوتاه‌مدت فضای متشنجی را از بعد ارتباط و اعتبار مردم با قوه اجرایی کشور ایجاد کند اما واقعیت این است که ریشه‌های ماجرای فیش‌های نجومی حقوقی سرانجام راه خود را در ذهن جست‌وجوگر مردم می‌شاید و حافظه تاریخی مردم باز هم به‌شویه خاص خود ایهاماتی از این دست را حل و فصل می‌کند. به‌هر روی بازی سیاسی منتقدان دولت امروز و مدافعان دولت دیروز، حالا شکل جدیدی به خود گرفته است. سیاست‌ها عوض شده اما راهبردها همان است. بازی با فیش‌های حقوقی که با نگاهی ساده می‌توان رای داد پرداختی آن‌ها بر اساس قوانین مصوب همان دولت دیروز است. سیاست رابع امروز برای راهبردی سه‌ساله‌است. حال باید دید در شرایطی که کمتر از یک‌سال تا انتخابات ریاست‌جمهوری باقی مانده، بازی‌های سیاسی از این دست و تأثیر گذاری آن‌ها می‌تواند به راهبردها رنگ و واقعیت ببخشد یا خیر.